



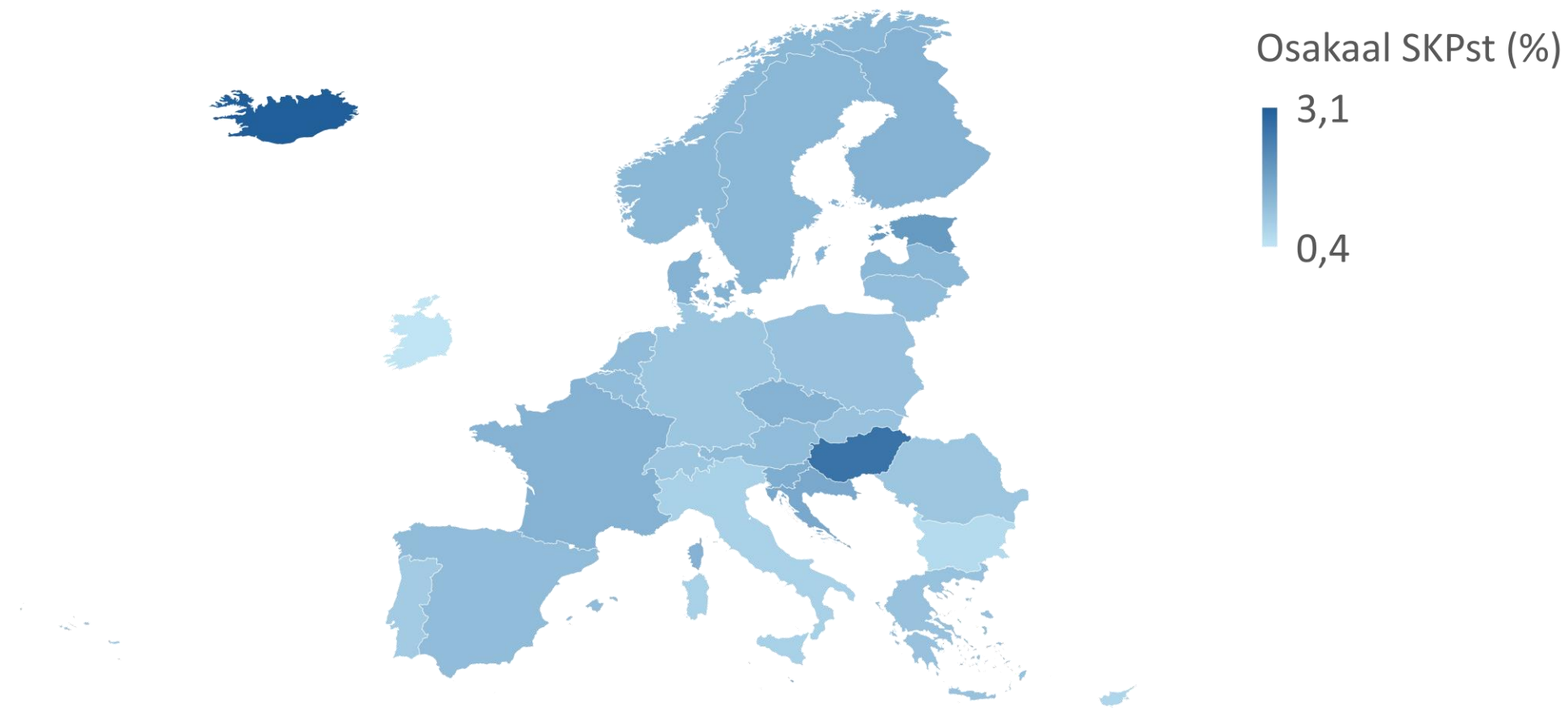
ARENGUSEIRE KESKUS

# Eraraha kaasamise stsenaariumid kultuuri- ja spordivaldkonnas

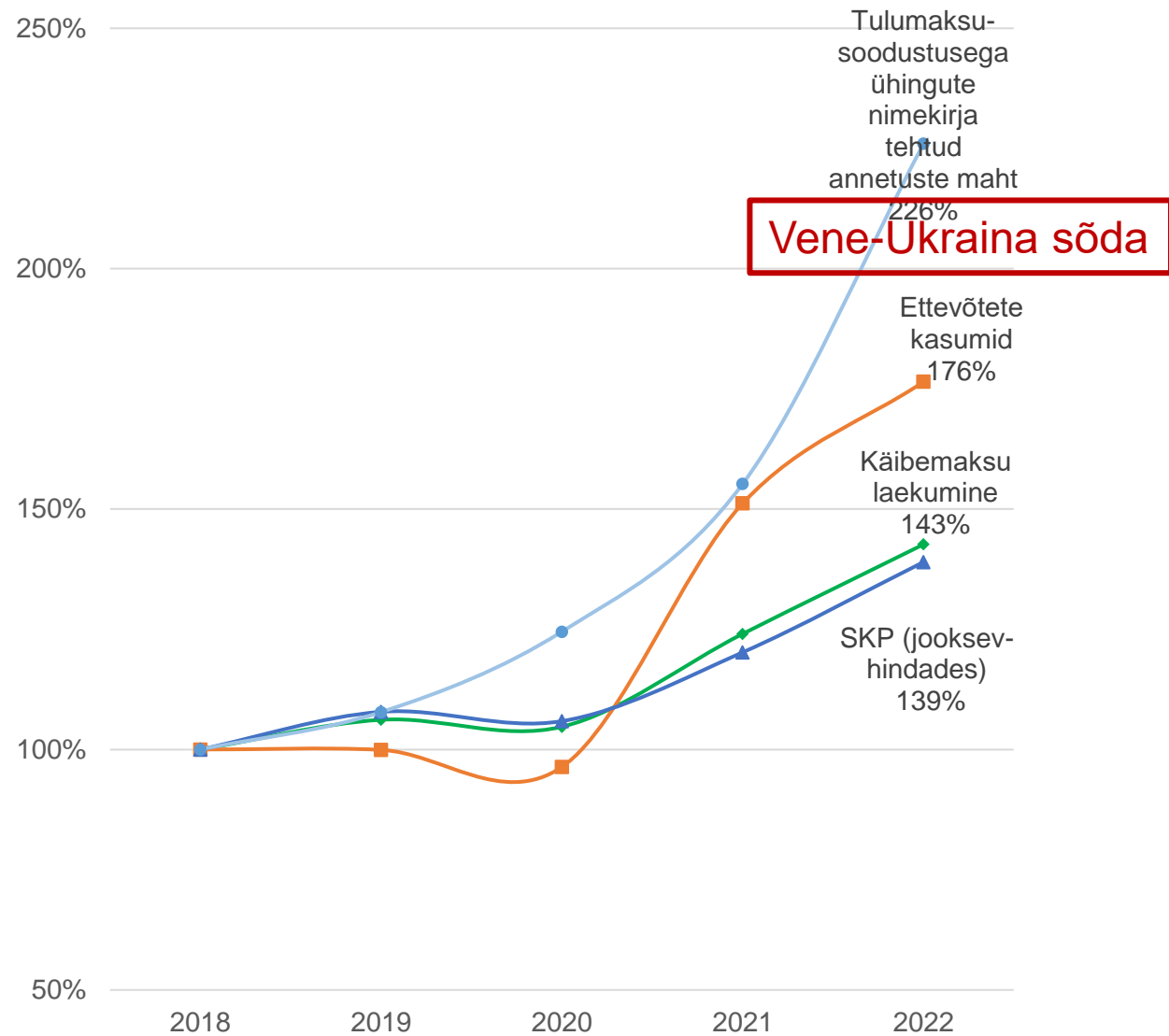
Uku Varblane

30.04.2024

Eesti on kultuurivaldkonda suunatava eelarveraha osakaalu poolest Euroopas esimeste seas

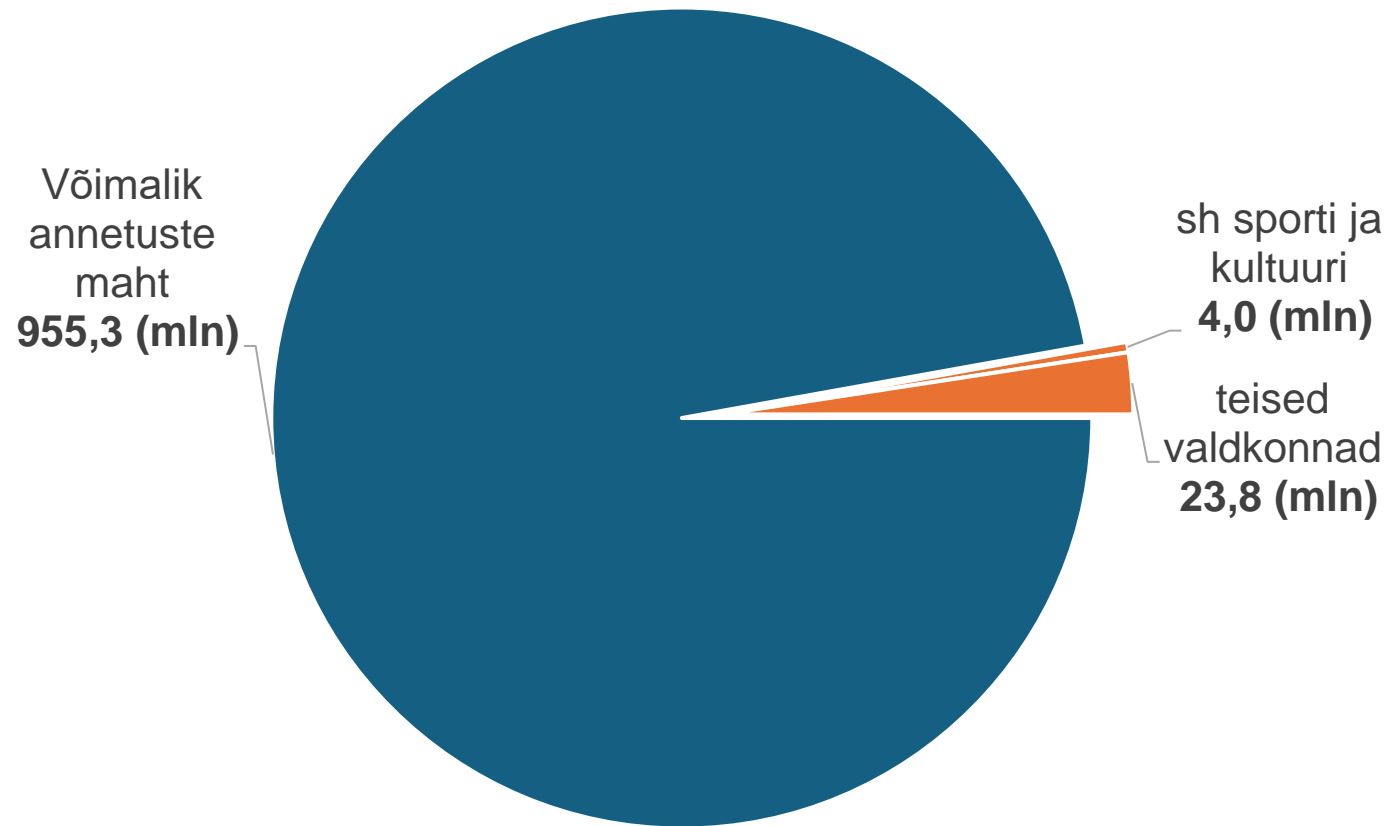


Ettevõtete annetused  
MTÜ ja SA nimekirjas  
olevatele ühendustele  
on kasvanud enam-  
vähem samas taktis  
majanduse kasvuga



Allikas: Statistikaamet

# Ettevõtete võimalikust annetuste mahust jõuab kultuuri- ja spordiasutusteni ca 0,5%



# Kultuuri- ja spordivaldkonda eraraha kaasamise potentsiaali kalkulaator

<https://arenguseire.ee/eraraha-kaasamise-potentsiaali-kalkulaator-kultuuri-ja-spordivaldkonda/>

## Kultuuri- ja spordivaldkonda eraraha kaasamise potentsiaali kalkulaator

Rakendus võimaldab hinnata eraraha kaasamise potentsiaali kultuuri ja spordi valdkonnas. Kehtiva tulumaksuseaduse alusel on ettevõtetal võimalik maksuvabalt annetada kuni 10% eelneva majandusaasta kasumist – 2024. aastal tähendaks see ligikaudu 962 miljonit eurot. Statistika näitab, et maksimaalsest võimalikust annetamise summast kasutavad Eesti ettevõtted ära väikese osa, näiteks 2022. aastal annetasid juriidilised isikud tulumaksusoodustusega ühingutele kokku 27,8 miljonit eurot, sh spordi- ja kultuuriasutustele ca 4 miljonit eurot.

### Sisendid

Äriühingute annetused

Kõigil ühtne Suurusgrupiti erinev

- Võimaldab läbi mängida erinevaid eeldusi ning hinnata muudatuste ligikaudset rahalist mõju
- Periood 2024-2035. a
- Kolm vaadet:
  - Annetuste saajate tulud
  - Riigi tulud
  - Riigi kulud

# Rahastamistsenaariumide kirjeldus

## Baasstsenaarium

- Annetusi tegevate ettevõtete osakaal jääb tänasele tasemele ehk ca **0,5%** kõigist ettevõtetest
- Annetajate arv ja summa kasvab samas tempos ettevõtete arvu ja kasumite kasvuga
- Annetajate seas domineerivad üksikud suurettevõtted, kergitades keskmist annetussummat

## Ettevõtted +

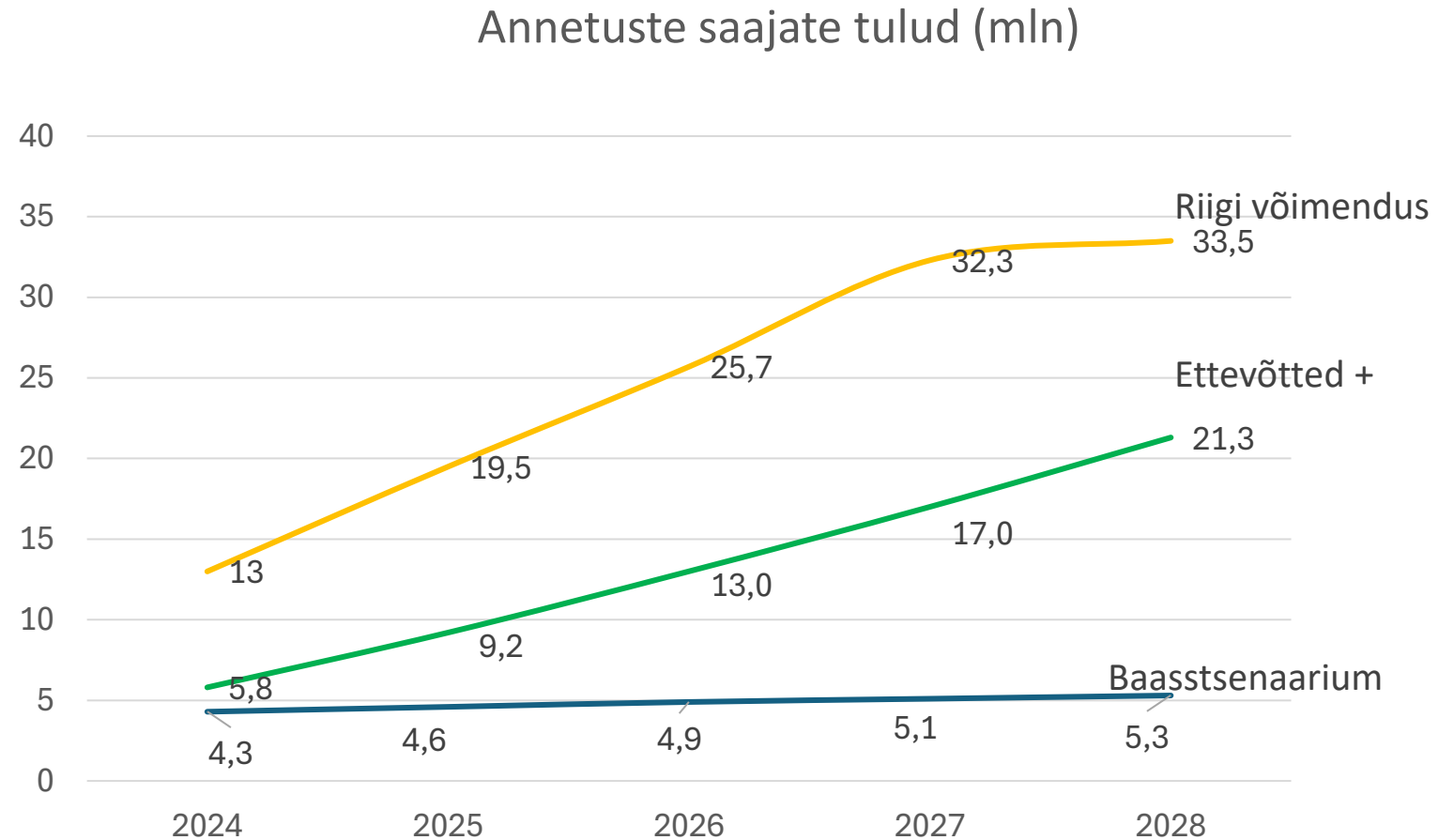
- Annetusi tegevate ettevõtete osakaal (0,5%) **kasvab edaspidi 0,5** protsendipunkti võrra aastas – näiteks tänu aktiivsemale teavitustegevusele
- Maksimaalne osakaal ettevõtetest, mis hakkavad annetusi tegema on **3%**
- Koos annetajate ringi laienemisega väheneb keskmine annetussumma ja selle osakaal kasumist

## Riigi võimendus

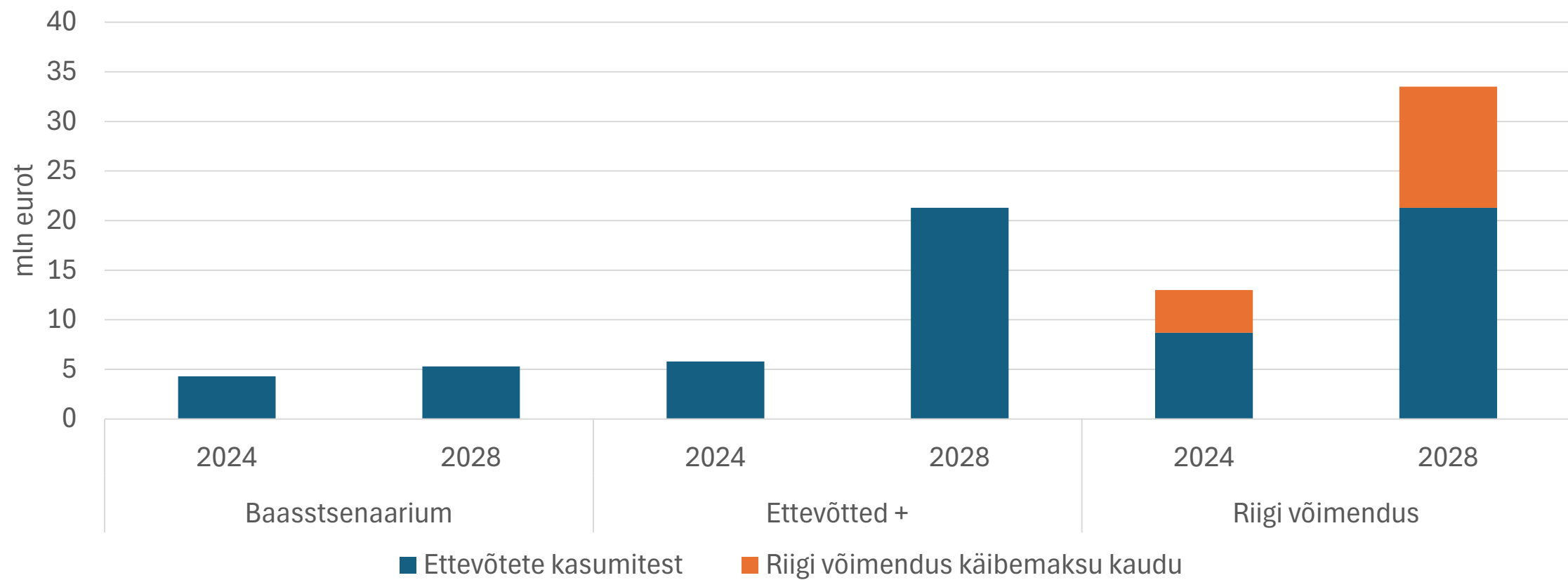
- Keskmine osakaal **kasumist**, mis ettevõtted suunavad annetusteks on **3%**
- Riik lisab ettevõtte annetustele **3%** antud ettevõtte makstavast **käibemaksust**
- Esimesel aastal hakkab skeemi kasutama **3%** ettevõtetest, igal järgneval aastal lisandub **1%**
- Maksimaalne osakaal ettevõtetest, mis hakkavad antud skeemi alusel annetusi tegema on **6%**

# Suurima annetuste mahu tagavad ühised jõupingutused

- Annetuste saajate vaatest on tulusaim stsenaarium, kus riik võimendab ettevõtete annetusi
- See tooks 2024. aastal 15,7 tuhat eurot iga tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja kuuluva asutuse kohta



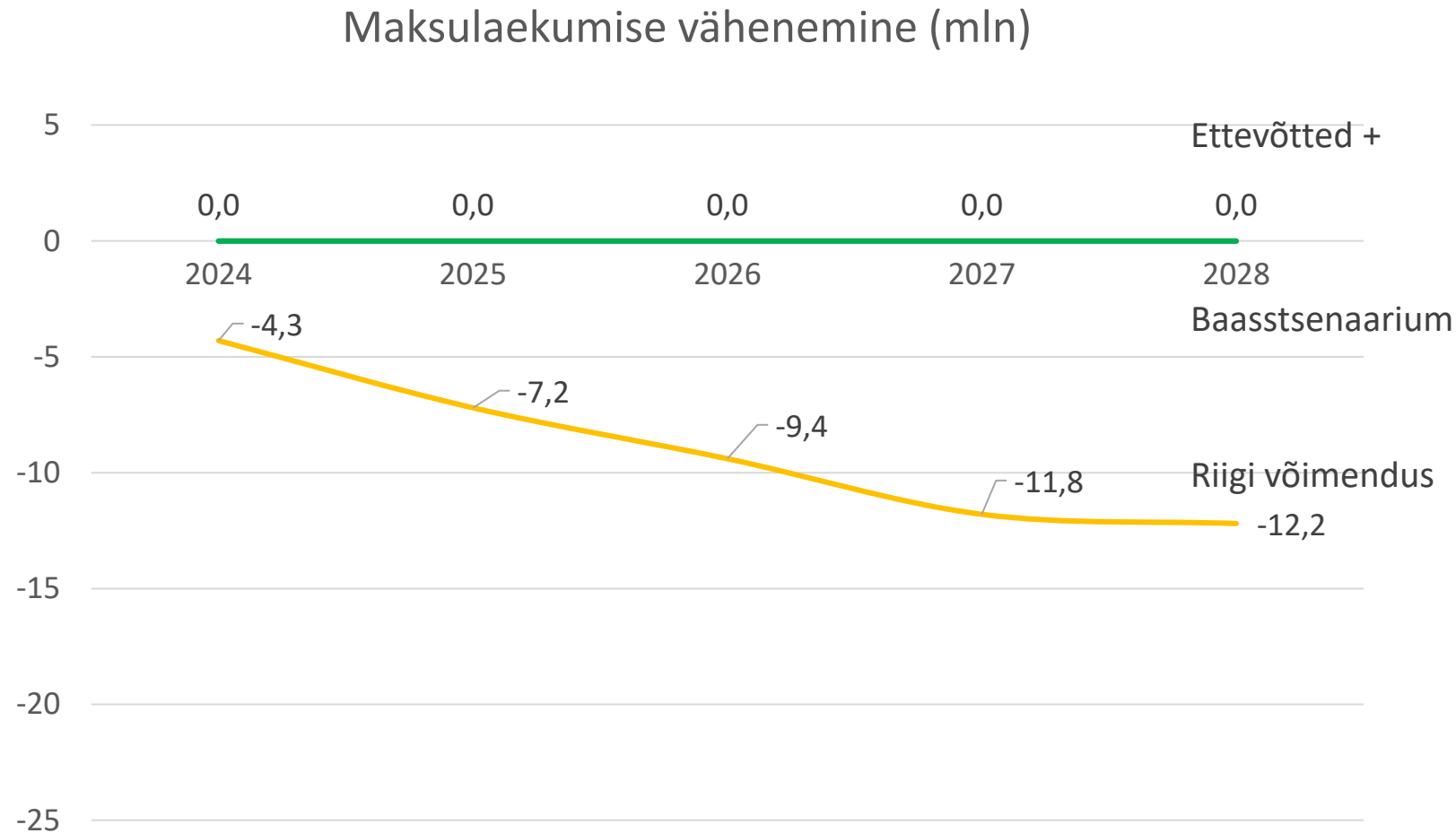
# Riigi võimendusega annetusmudeli puhul laekub 2/3 annetustest ettevõtete kasumitest ja 1/3 ettevõtete käibemaksu arvelt





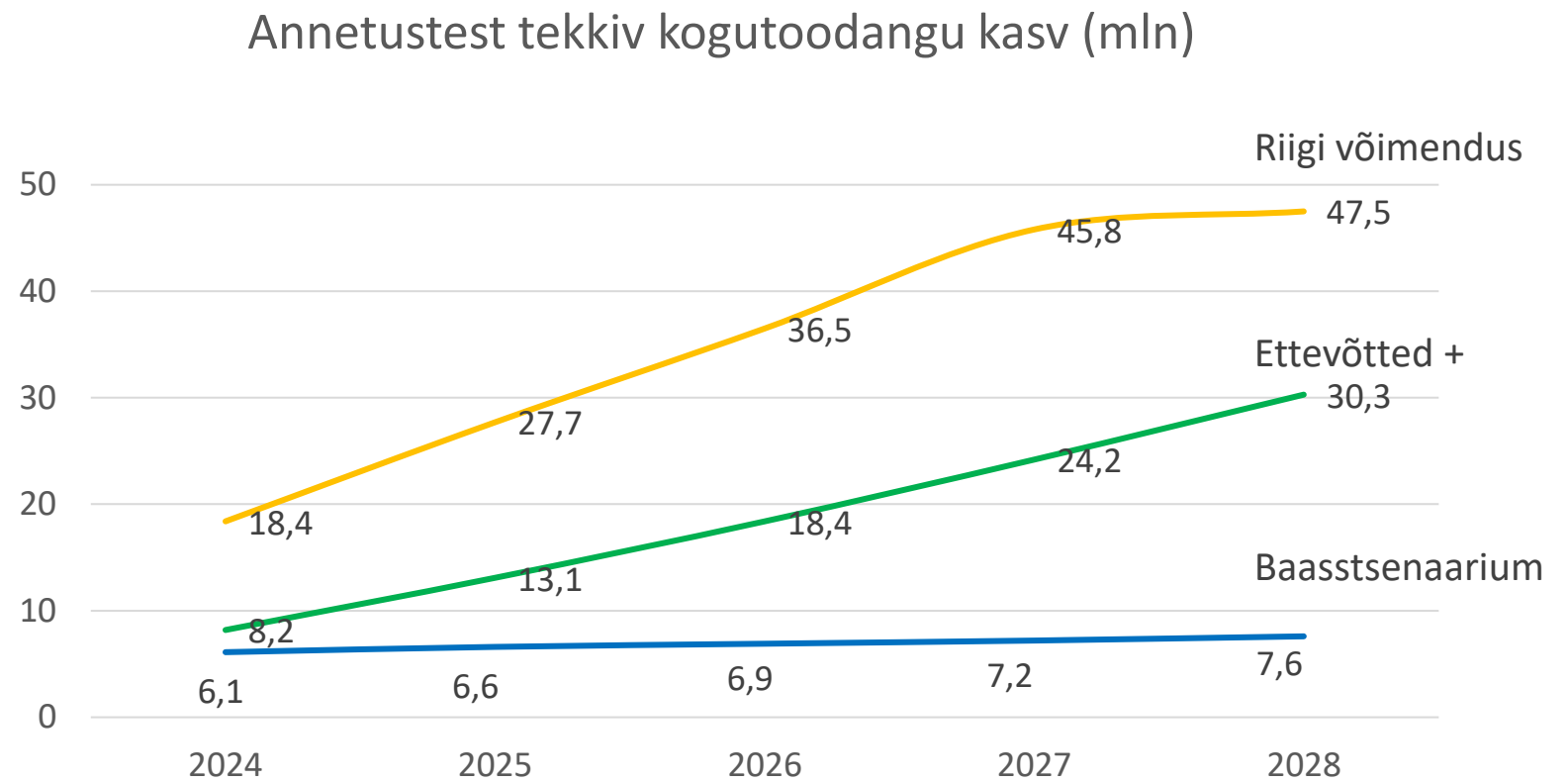
# Riigi jaoks seisneb kulu väiksemas maksulaekumises

- Erasektori annetuste võimendamine vähendab riigi tulusid
- Seatud eelduste kohaselt väheneks esimesel aastal käibemaksu laekumine 4,3 mln euro võrra



# Annetustest tekkiv kogutoodangu kasv on annetuste mahust suurem

- Annetuste kasutamisel kasutatakse ka teiste majandusharude tooteid-teenuseid ehk sellel on majandust elavdav mõju
- Kasutatud on RITA C-19 makromudelil toodud multiplikaatoreid



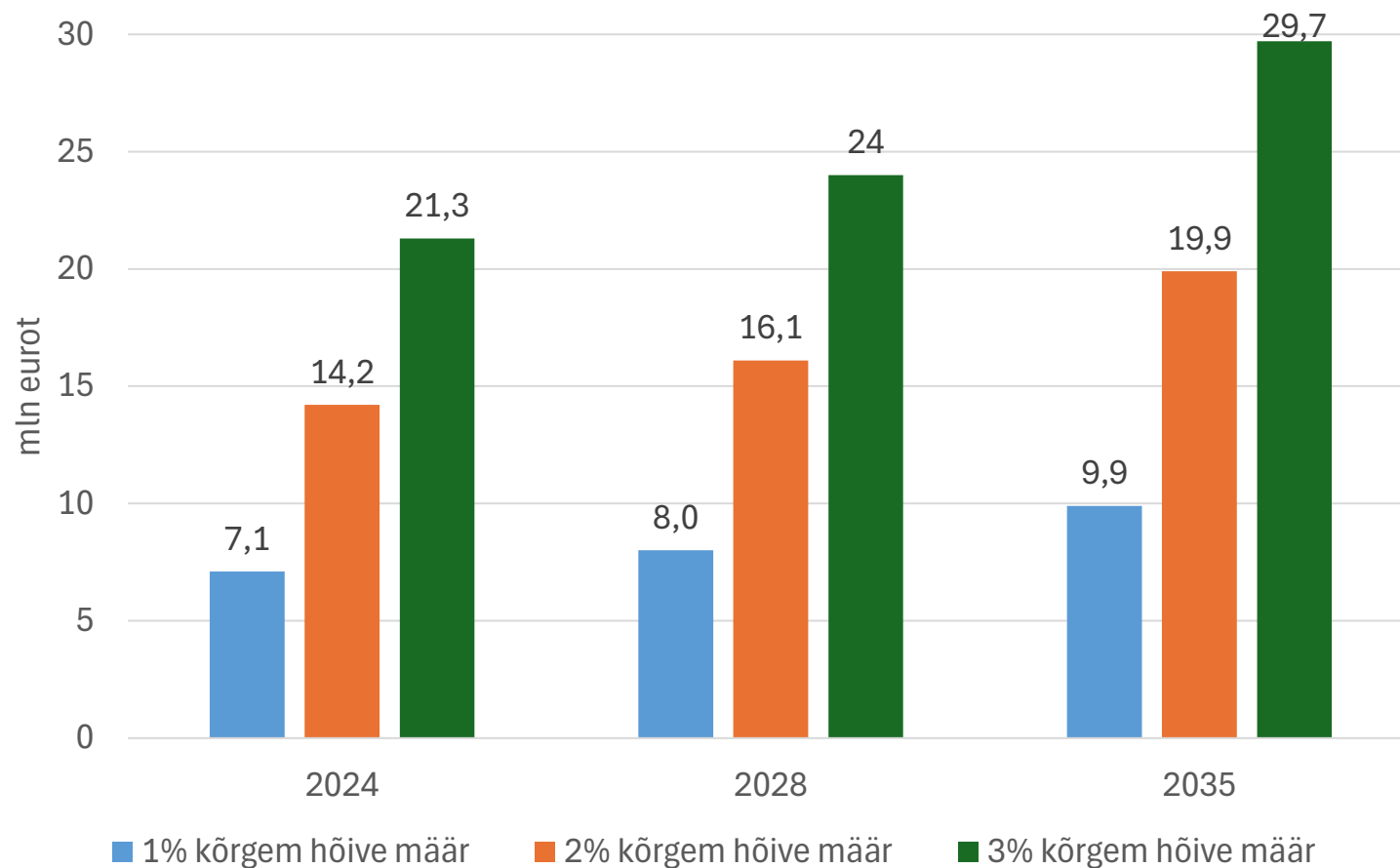
# Spordi- ja kultuurivaldkonda eraraha kaasamisega seotud tulused saab hinnata mitmel tasandil

- Sotsiaalne tulu (SROI) aitab hinnata sporditegevuse ja kultuuri laiemat mõju ühiskonnale
- Spordi- ja kultuuritegevuse puhul on leitud palju teiseseid ja tingitud efekte – nt raamatukoguteenuse SROI väärtuseks on leitud 7, kontsertidel 3

	Baasstsenaarium		Ettevõtted +		Riigi võimendus	
	2024	2035	2024	2035	2024	2035
Maksutulu (mln)	1	1,7	1,3	6,7	2,9	10,3
Lisandväärtuse kasv (mln)	2,6	4,5	3,5	18,1	7,9	27,9
Kogutoodangu kasv (mln)	6,1	10,6	8,2	42,3	18,4	65,3
Sotsiaalne tulu (mln)	8,3	14,2	11	57	24,8	87,9
Annetusskeemi rakendamise seotud maksutulu vähenemine	0	0	0	0	-4,3	-16,2

# 1% kõrgem hõivemäär 65+ vanusegrupis toob riigile 7,1 mln eurot tulumaksu

- Liikumis- ja spordiharjumus ning kultuuritegevuses osalemine võib hoida inimesi kauem hõives ja aktiivsena
- 65-aastaste ja vanemate seas teenivad tulu ca 13,1% inimestest



# Kokkuvõte

- Eesti ettevõtetel on võimalik tulumaksuvabalt annetada ca miljard eurot, kuid sellest mahust kasutatakse ära vaid väga väike osa
- Annetuskultuuri areng sarnasemaks Põhjamaadega mitmekordistaks kultuuri- ja spordivaldkonna annetustulu
- Annetamise leviku kasvatamine võib vajada stimuleerivaid meetmeid
- Liikumisharjumus ning kultuuritegevuses osalemine võib hoida inimesi kauem hõives ja aktiivsena
- See võimaldaks leevendada tööjõupuudust ja tooks maksutulu

